Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Regeling van de Minister voor Langdurige Zorg
en Sport van
kenmerk 3726482-1057127-DMO,
houdende stimulering van activiteiten ten behoeve van het
opschalen en borgen van de inzet van digitale en hybride
zorgprocessen in de zorg en ondersteuning
(Stimuleringsregeling innovatie TAZ-WOZO)

CONCEPT

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,

Gelet op de artikelen 3 en 5 van de Kaderwet VWS-subsidies;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen
In deze regeling wordt verstaan onder:

aanbieder: aanbieder van zorg of ondersteuning;

algemene groepsvrijstellingsverordening: Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU 2014, L 187);

clusterorganisatie: rechtspersoon die eigenaar is van een innovatiecluster;

cliënt: natuurlijke persoon die zorg of ondersteuning ontvangt;

de-minimisverordening: Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2013, L 352);

digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning: processen waarin zorg of ondersteuning aan cliënten geleverd wordt die digitaal of deels digitaal ingericht zijn;

investering in of exploitatie van een innovatiecluster: de bouw of het upgraden van een innovatiecluster als bedoeld in artikel 27, vijfde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening of de exploitatie van een innovatiecluster als

bedoeld in artikel 27, zevende lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;

implementatiestart: het ontwikkelen en implementeren van een strategie voor de inzet van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning;

inkoper: zorgverzekeraar als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Zorgverzekeringswet, een zorgkantoor als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet langdurige zorg of een gemeente;

innovatiecluster: innovatiecluster als bedoeld in artikel 2, onderdeel 92, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;

mantelzorger: mantelzorger als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

minister: Minister voor Langdurige Zorg en Sport;

opleidingsactiviteiten: opleidingstraject waarvoor ingevolge artikel 31 van de algemene groepsvrijstellingsverordening opleidingssteun toegekend kan worden;

penvoerder: door een samenwerkingsverband aangewezen rechtspersoon die namens alle deelnemers van het samenwerkingsverband optreedt;

proces- en organisatie-innovatie: procesinnovatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel 97 en organisatie-innovatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel 96, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;

samenwerkingsverband: georganiseerd verband zonder rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een vennootschap, die voldoet aan de voorwaarden bedoeld in artikel 11 vierde lid;

zorg of ondersteuning:

a. zorg die wordt bekostigd op grond van een zorgverzekering als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Zorgverzekeringswet;
b. zorg en overige diensten als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg;
c. een algemene voorziening als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of een maatwerkvoorziening als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
d. jeugdhulp als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet;
e. publieke gezondheidszorg als bedoeld in artikel 1, onder c, onder d en onder da, van de Wet publieke gezondheid.

zorg- en ondersteuningsmedewerker: een medewerker werkzaam op het gebied van zorg of ondersteuning.

Artikel 2. Toepasselijkheid Kaderregeling
Op subsidies verstrekt op grond van deze regeling is de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS van toepassing, met uitzondering van artikel 10.1 van die regeling.

CONCEPT

Artikel 3. Doel van de regeling

1. Deze regeling heeft als doel het stimuleren van gezamenlijke activiteiten ten behoeve van het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen zodat aanbieders:
    a. zorg- en ondersteuningsmedewerkers substantieel minder of effectiever inzetten;
    b. mensen met een chronische ziekte of beperking die thuis wonen aanvullende mogelijkheden bieden om langer zelfstandig thuis te blijven wonen, met gelijkblijvende of verminderde inzet van zorg- en ondersteuningsmedewerkers.
2. Het doel kan worden bereikt door:
    a. het op grotere schaal toepassen van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning, uitgedrukt in aantallen cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers;
    b. het structureel inbedden van het gebruik van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning in de reguliere werkprocessen voor zorg of ondersteuning, al dan niet door aanpassing van die processen of het opleiden van zorg- en ondersteuningsmedewerkers;
    c. het organiseren van een duurzame wijze van borging van digitale of hybride zorgprocessen in inkoop- en contractafspraken met inkopers.

Artikel 4. Subsidiabele activiteiten

De minister kan op aanvraag voor maximaal drie jaar subsidie verstrekken voor activiteiten die bijdragen aan het realiseren van het doel van de regeling en die betrekking hebben op:

a. de investering in of exploitatie van een innovatiecluster;
b. proces- en organisatie-innovatie;
c. opleidingsactiviteiten;
d. implementatiestart.

Artikel 5. Subsidieaanvrager

De minister kan subsidie verstrekken aan:

a. een clusterorganisatie voor investering in of de exploitatie van een innovatiecluster en opleidingsactiviteiten;
b. de penvoerder van een samenwerkingsverband voor proces- en organisatie-innovatie, opleidingsactiviteiten of implementatiestart;
c. een individuele aanbieder voor proces- en organisatie-innovatie, opleidingsactiviteiten, de exploitatie van een innovatiecluster of implementatiestart.

Artikel 6. Subsidiabele kosten

1. Als subsidiabele kosten komen uitsluitend in aanmerking:
    a. voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster: de kosten als bedoeld in artikel 27, vijfde en achtste lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;
    b. voor proces- en organisatie-innovatie: de kosten als bedoeld in artikel 29, derde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;
    c. voor opleidingsactiviteiten: de kosten als bedoeld in artikel 31, derde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;
    d. voor implementatiestart: loonkosten en kosten voor het verstrekken van advies en procesbegeleiding door kennisinstellingen of door onafhankelijke adviesorganisaties.

CONCEPT

2. Personele kosten zijn subsidiabel tot ten hoogste de uurtarieven zoals opgenomen in de Handleiding Overheidstarieven van het kalenderjaar waarin de subsidieaanvraag wordt ingediend.
3. De minister kan van het tweede lid afwijken.

Artikel 7. Hoogte van de subsidie

1. Het maximale percentage subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster is 50% van de in aanmerking komende kosten, met inachtneming van artikel 27, zesde en negende lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening, waarbij het maximale percentage subsidie voor in aanmerking komende kosten als bedoeld in artikel 27, vijfde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening 20% bedraagt.
2. Het maximale percentage subsidie voor proces- en organisatie-innovatie bedraagt, met inachtneming van artikel 29, vierde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening, 50% van de in aanmerking komende kosten, waarbij het maximale percentage subsidie voor in aanmerking komende kosten als bedoeld in artikel 29, derde lid, onder b en c, van de algemene groepsvrijstellingsverordening 20% bedraagt.
3. Het maximale percentage subsidie voor opleidingsactiviteiten bedraagt, met inachtneming van artikel 31, vierde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening, 50% van de in aanmerking komende kosten.
4. Het minimumbedrag aan subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster, proces- en organisatie-innovatie en opleidingsactiviteiten tezamen is € 25.000 en het maximumbedrag is € 750.000.
5. Het maximumbedrag aan subsidie voor implementatiestart is € 25.000.

Artikel 8. Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond bedraagt voor het jaar 2024 € 22 miljoen.
2. Het subsidieplafond bedraagt voor het jaar 2025 € 42 miljoen.
3. De minister verdeelt het ingevolge het subsidieplafond beschikbare bedrag op volgorde van binnenkomst van volledige aanvragen.

Artikel 9. Subsidieaanvraag

1. Voor de aanvraag tot verlening van de subsidie wordt een door de minister vastgesteld formulier gebruikt.
2. De subsidieaanvraag kan worden ingediend van PM tot en met 31 december 2025.
3. In aanvulling op artikel 3.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS gaat de subsidieaanvraag, niet zijnde een aanvraag waarbij uitsluitend subsidie wordt aangevraagd voor implementatiestart, vergezeld van een verklaring van een inkoper, ondertekend door een daartoe bevoegd persoon van de inkoper.
4. In aanvulling op artikel 3.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS gaat de subsidieaanvraag ingediend door een clusterorganisatie of penvoerder vergezeld van een verklaring tot samenwerking ondertekend door de deelnemers aan het innovatiecluster respectievelijk het samenwerkingsverband.
5. In aanvulling op artikel 3.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS gaat de subsidieaanvraag voor implementatiestart vergezeld van:
    a. een verklaring als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de de-minimisverordening; en
    b. een beknopt plan van aanpak dat ingaat op hoe de aanbieder komt tot een gedragen implementatiestart op het gebruik van digitale of

CONCEPT

hybride processen van zorg of ondersteuning en doorvertaling hiervan in een concreet plan en een offerte als gebruik is gemaakt van externe inhuur voor advies.

Artikel 10. Advies
Bij aanvragen van meer dan € 125.000 wint de minister advies in bij de adviescommissie SIT.

Artikel 11. Voorwaarden en weigeringsgronden
1. De digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning:
    a. moeten staan op het overzicht bewezen innovaties, zoals gepubliceerd op www.rvo.nl; of
    b. bewezen kan worden dat deze processen bij minimaal drie aanbieders op twintig cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers in Nederland een substantiële impact hebben gehad op de doelen uit deze regeling.
2. De digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning zijn niet primair gericht op de uitwisseling van gegevens.
3. Een innovatiecluster bestaat uit in ieder geval een aanbieder en een inkoper.
4. Een samenwerkingsverband bestaat uit:
    a. een inkoper en ten minste twee aanbieders als de penvoerder een aanbieder is; of
    b. een inkoper en ten minste vijf aanbieders als de penvoerder een rechtspersoon is zonder winstoogmerk, niet zijnde een aanbieder.
5. De aanvraag voor subsidie en, in aanvulling op artikel 3.4 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, het bij die subsidieaanvraag gevoegde activiteitenplan voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster, proces- en organisatie-innovatie of opleidingsactiviteiten moet voldoen aan de beoordelingscriteria, bedoeld in de bijlage bij deze regeling.
6. De minister wijst een subsidieaanvraag in ieder geval af als:
    a. niet wordt voldaan aan het bepaalde in deze regeling en de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS;
    b. er al een subsidie is verstrekt voor dezelfde activiteiten op grond van deze of een andere regeling;
    c. het een subsidieaanvraag voor implementatiestart betreft en aan de aanvrager al eerder subsidie voor implementatiestart op grond van deze regeling is verleend;
    d. de verstrekking van een subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster, proces- en organisatie-innovatie of opleidingsactiviteiten niet in overeenstemming is met het bepaalde in de algemene groepsvrijstellingsverordening;
    e. de verstrekking van een subsidie voor implementatiestart niet in overeenstemming is met de de-minimisverordening.

Artikel 12. Verplichtingen
In aanvulling op hoofdstuk 5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS is de subsidieontvanger verplicht:
    a. de inkoper die genoemd wordt in de verklaring, bedoeld in artikel 8, tweede lid, de hele subsidieperiode te betrekken;
    b. actief deel te nemen aan kennisdeling, onder andere door geleerde lessen en resultaten te delen;

CONCEPT

c. als deze subsidie ontvangt voor activiteiten met betrekking tot digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid, onder b, een evaluatieonderzoek uit te voeren waarvan de uitkomst bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie wordt overlegd conform een door de minister vastgesteld formulier; en
d. mee te werken aan de monitoring van de voortgang van de beoogde tussen- en eindresultaten zoals opgenomen in de subsidieaanvraag.

Artikel 13. Aanvraagtermijn subsidievaststelling
Een aanvraag tot vaststelling van de subsidie voor subsidies van meer dan € 125.000 wordt ingediend binnen 22 weken na de datum waarop de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, uiterlijk moeten zijn verricht.

Artikel 14. Hardheidsclausule
De minister kan een of meer bepalingen van deze regeling buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang dat de desbetreffende bepaling beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 15. Inwerkingtreding en vervaldatum
Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en vervalt met ingang van 1 januari 2029.

Artikel 16. Citeertitel
Deze regeling wordt aangehaald als: Stimuleringsregeling innovatie TAZ-WOZO.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

de Minister voor Langdurige Zorg
en Sport,

C. Helder

CONCEPT

Bijlage Beoordelingscriteria als bedoeld in artikel 11, vijfde lid

Criteria Kwaliteit
Kwaliteit van het activiteitenplan a. Het plan draagt bij aan het doel van de regeling. Uit het plan blijkt duidelijk op welk probleem de beoogde transformatie een oplossing biedt. Het plan is helder en haalbaar. Er is sprake van voldoende ambitie in verhouding tot de kosten; b. Tussen- en eindresultaten zijn benoemd, waarbij tenminste is opgenomen: i. De aantallen cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers die structureel wordt bereikt met het digitale of hybride zorgproces; ii. De aantallen cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers die opleiding hebben ontvangen als onderdeel van het project; iii. De voortgang bij het structureel inbedden van het gebruik van digitale of hybride processen van zorg of ondersteuning in de reguliere werkprocessen voor zorg of ondersteuning; iv. Hoe de borging met de inkoper is vormgegeven; c. Bij het opstellen van het plan is gebruikgemaakt van opgedane kennis en ervaringen bij andere aanbieders van zorg en/of ondersteuning (en/of andere relevante partijen) met de in het plan benoemde digitale of hybride processen van zorg en/of ondersteuning en bijbehorende toepassingen; d. Het plan bevat een (geschatte) kostenbatenanalyse van de beoogde transformatie; e. Het plan sluit aan op de regionale opgaves die er spelen, zoals bijvoorbeeld beschreven in de regiobeelden en -plannen.
Kwaliteit van het innovatiecluster of samenwerkingsverband Het innovatiecluster of samenwerkingsverband beschikt over voldoende expertise om de beoogde transformatie te realiseren. Daarnaast wordt er, passend bij de beoogde transformatie, ook naar de volgende aspecten gekeken: a. Domein- en/of sectoroverstijgende samenwerking, waaronder ook samenwerking tussen het medisch en sociaal domein; b. Betrokkenheid van andere actoren, zoals leveranciers, onderwijsinstellingen, regionale samenwerkingsverbanden, onderwijsinstellingen en/of kennisinstituten.
Criteria Cliënt en mantelzorger
Cliënten en mantelzorgers zijn intensief betrokken en hebben zeggenschap bij het implementeren en opschalen van de digitale of hybride processen van zorg en/of ondersteuning.
Er is aandacht voor de digitale vaardigheden van cliënten en mantelzorgers.
Criteria Zorg- en ondersteuningsmedewerker
Zorg- en ondersteuningsmedewerkers zijn intensief betrokken en hebben zeggenschap bij het implementeren en opschalen van de digitale of hybride processen van zorg en/of ondersteuning. Hierbij is ook aandacht voor de impact op het (bevorderen van) werkplezier en het (verminderen van) registratielast.
Er is aandacht voor de digitale vaardigheden van zorg- en ondersteuningsmedewerkers.
Criteria Samenwerking
• Het activiteitenplan bevat de wijze waarop er wordt samengewerkt;

CONCEPT

- Het activiteitenplan bevat de wijze waarop de samenwerking regionaal wordt geborgd na afloop van de subsidie.

Criteria Gebruikte toepassingen

De toepassingen die gebruikt worden bij de digitale, hybride en/of innovatieve processen van zorg en/of ondersteuning zijn interoperabel, kunnen gekoppeld worden aan bestaande ICT-infrastructuur en sluiten aan bij geldende standaarden (zoals DIZRA, MedMij, NEN7510). Bij voorkeur wordt er gebruikgemaakt van open standaarden.

Gezien de bewijslast voor processen, zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid onder a, zullen transformaties voor de opschalingsroute per definitie aan dit criterium voldoen.

De toepassingen die gebruikt worden bij de digitale of hybride processen van zorg en/of ondersteuning zijn gebruiksvriendelijk, bruikbaar en begrijpelijk voor de doelgroep waarbij de toepassing wordt ingezet. Indien van toepassing wordt de WCAG 2.1 richtlijn gevolgd.

Gezien de bewijslast voor processen, zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid onder a, zullen transformaties voor de opschalingsroute per definitie aan dit criterium voldoen.

Criteria Kennisdeling

- Het plan geeft inzicht hoe de geleerde lessen, kennis en ervaringen breder worden gedeeld en verspreid.
- Het plan geeft aan hoe het aansluit op het Nationaal Platform naar digitale en hybride zorg of ondersteuning

Criteria Evaluatie

Resultaten van het project worden SMART gemonitord en tussentijds geëvalueerd, waarmee de impact van het digitale of hybride proces van zorg en/of ondersteuning inzichtelijk wordt gemaakt. Hierbij is ten minste oog voor de:

a. Impact op kwaliteit van zorg of ondersteuning;
b. Impact op toegankelijkheid van zorg of ondersteuning;
c. Impact op betaalbaarheid;
d. Impact op duurzaamheid (milieu-impact).

Hierbij worden de uniforme tools ten behoeve van waardebepaling en de systematiek van het ZorgTransformatieModel van het Platform Transformatie naar digitale en hybride zorg of ondersteuning gebruikt en gevolgd. Bij voorkeur vindt deze waardebepaling plaats in samenwerking met een kennisinstelling.

Opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld via sectorale kanalen en op de Vindplaats.

Criteria substantiële impact

Mate waarin substantiële impact van de beoogde transformatie wordt verwacht uitgedrukt in uitgedrukt in aantallen cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers.

Gezien de bewijslast voor processen, zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid onder a, zullen transformaties voor de opschalingsroute per definitie aan dit criterium voldoen.

CONCEPT

TOELICHTING

1. Algemeen

Doel en context

Met subsidies vanuit de Stimuleringsregeling innovatie TAZ-WOZO (hierna: de Regeling) worden gezamenlijke activiteiten gestimuleerd ten behoeve van het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen, via de inzet van digitale en hybride processen. Zorg- en ondersteuningsmedewerkers kunnen door deze getransformeerde processen substantieel minder of effectiever ingezet worden. Ook kan het mensen met een chronische ziekte of beperking die thuis wonen in staat stellen om langer zelfstandig thuis te blijven wonen (met gelijkblijvende of verminderde inzet van zorg- en ondersteuningsmedewerkers). Onder gezamenlijke activiteiten wordt verstaan dat er sprake is van regionale en/of domeinoverstijgende samenwerking tussen aanbieders.

Het gaat in de Regeling niet om de totstandkoming of aanschaf van nieuwe technologische toepassingen of vrijblijvende pilotprojecten, maar om het inbedden van innovatieve en effectieve toepassingen in zorg- en ondersteuningsprocessen. De beoogde omslag vergt meer dan enkel de aanschaf en implementatie van technologie, maar betekent ook dat de wijze waarop zorg of ondersteuning verleend wordt op een andere manier ingericht moet worden. De Regeling is daarom gericht op de transformatie van processen van zorg of ondersteuning tot digitale of hybride processen.

Dit vraagt om een cultuurverandering, zowel bij medewerkers als cliënten. Het opleiden van medewerkers om deze transformatie te maken is hierbij cruciaal. Onderdeel van de doelstellingen van de Regeling is ook het organiseren van duurzame financiering voor deze processen en borging daarvan in inkoop- en contractafspraken tussen aanbieders van zorg of ondersteuning (hierna: aanbieders) en inkopers van zorg of ondersteuning (zijnde gemeenten, verzekeraars en zorgkantoren, hierna: inkopers). Met de Regeling worden de volgende ontwikkelingen nagestreefd:

1. het implementeren en opschalen van bewezen digitale of hybride processen, ten behoeve van het realiseren van arbeidsbesparing of het stimuleren van langer zelfstandig thuis wonen. Het gaat hierbij om bewezen effectieve innovaties die op het zogenoemde 'pas toe of leg uit'-overzicht worden geplaatst;
2. het evalueren van kansrijke digitale of hybride processen waarmee in de praktijk al ervaring is opgedaan en de potentie hebben om als bewezen effectieve innovaties op het 'pas toe of leg uit'-overzicht te komen;
3. het vergroten van de kennis en ervaring in Nederland met het aanpassen van processen en het uitwisselen, verspreiden en leren hierover tussen aanbieders en binnen (regionale) samenwerkingsverbanden stimuleren;
4. het borgen van de transformaties en de passende inzet van bewezen toepassingen, die onderdeel zijn van deze transformaties, op de lange termijn. Zodat deze getransformeerde processenonderdeel zijn van reguliere zorg- en ondersteuningsprocessen en dus niet meer de status aparte van een 'innovatie' hebben;

5. het stimuleren van (regionale of domein-overstijgende) samenwerking bij het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen;
6. aanbieders samen met de inkoper(s) stimuleren in het duurzaam borgen van passende inzet van digitale en technische toepassingen in hybride zorg- en ondersteuningsprocessen in de inkoop- en contractafspraken.

Maatschappelijke opgaven
De zorgvraag stijgt harder dan de economie en de beroepsbevolking kunnen bijbenen. Op dit moment werken ruim 1,4 miljoen mensen in zorg en welzijn. Er is al enkele jaren een tekort aan medewerkers en dat zal ook in de komende jaren het geval zijn. Nu werkt al ongeveer 1 op de 6 werknemers in zorg en welzijn. Als we niets doen, dan zou in 2030 1 op de 5 werkenden een baan moeten hebben in zorg en welzijn om aan de zorgvraag te kunnen voldoen, in 2040 zelfs 1 op de 4. Anders werken, waarbij ingezet wordt op digitale en hybride zorgprocessen, is dan ook cruciaal om te kunnen blijven voldoen aan de zorgvraag. Dit draagt bij aan de opgave om met hetzelfde aandeel medewerkers in zorg en welzijn de zorgvraag te beantwoorden.

De toenemende zorgvraag komt voor een belangrijk deel doordat het aantal ouderen binnen de totale bevolking de komende drie decennia verhoudingsgewijs sterk toeneemt. Nu leven we met 3,5 miljoen mensen in Nederland die ouder dan 65 jaar zijn. In 2030 zullen dat 4,2 miljoen en in 2040 4,8 miljoen mensen boven de 65 zijn. Het is daarom een specifiek doel van de Regeling om, naast het realiseren van arbeidsbesparing in de zorg en ondersteuning, er ook aan bij te dragen dat mensen met een chronische ziekte of beperking langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen met behulp van digitale en hybride processen van zorg en ondersteuning. Binnen deze groep zijn ouderen immers sterk oververtegenwoordigd. De inzet van digitale en hybride processen van zorg en ondersteuning bij mensen met een chronische ziekte of beperking die thuis wonen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van zorg en ondersteuning, de kwaliteit van leven, het vergroten van de zelfredzaamheid, het voorkomen van valongevallen of valletsel, aan het geven van meer regie aan mensen met een chronische ziekte of beperking op hun gezondheid en het ontlasten van de eventuele mantelzorger(s).

Doelgroep
Schaarste aan personeel is in de gehele sector zorg en welzijn dagelijkse realiteit. De Regeling richt zich dan ook op deze gehele sector. Evenals bij het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (hierna: TAZ) van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) wordt hierbij de definitie 'zorg en welzijn smal' van het CBS gehanteerd.[1] Hiertoe behoren onder meer de jeugdzorg, verpleegzorg en sociaal werk.

Van deelnemers aan de Regeling wordt daarbij verwacht dat zij niet zelf het wiel opnieuw uit proberen te vinden, maar gebruikmaken van de kennis en ervaringen die al elders zijn opgedaan. Om zo inzicht te krijgen in wat wel werkt en ook wat juist niet. Op deze manier wordt de beweging gemaakt van 'not invented here' naar 'proudly copied from'. Regionale en domeinoverstijgende samenwerking heeft daarin een belangrijke rol.

[1] De regeling en het programma TAZ zijn zorg- en welzijn breed, exclusief kinderopvang. Volgens de CBS-definitie is daarmee sprake van zorg en welzijn smal.

De Regeling richt zich dan ook specifiek op samenwerkende aanbieders. Naast aanbieders wordt het ook aangemoedigd dat ook partners als kennisinstellingen, innovatiehubs of regionale werkgeversorganisaties onderdeel zijn van deze samenwerkingsverbanden om zo optimaal gebruik te maken van elkaars expertises en voor (regionale) borging van de ingezette transformatie.

Om de beoogde transformatie te bestendigen, ook na het aflopen van de subsidieperiode, is het belangrijk dat de financiering van de digitale of processen ook op duurzame wijze geborgd worden. Dit vraagt om een samenwerking tussen aanbieder en inkoper, voor, tijdens en na de looptijd van het project. Om deze reden wordt, afgezien van bij de implementatiestart, bij de aanvraag van de subsidie een verklaring van de inkoper gevraagd. Het perspectief van de inkoper wordt zo van begin af aan meegenomen, zodat vanaf de start kan worden voorgesorteerd op het organiseren van duurzame financiering en het borgen van de bedoelde ontwikkelingen in de inkoop- en contractafspraken.

Beleidscontext van deze Regeling
De Regeling komt voort uit zowel het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (TAZ) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO). In beide programma's zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van (het stimuleren van) de inzet van sociale en technologische innovatie. Gezien de overlap tussen deze doelstellingen is ervoor gekozen om één regeling op te stellen.

De Regeling draagt daarnaast ook bij en wordt versterkt door de doelstellingen van andere beleidstrajecten van het Ministerie van VWS. Dit betreft met name het Integraal Zorg Akkoord (IZA). De Regeling sluit nauw aan op de afspraken die gemaakt zijn in het IZA en het Platform Transformatie naar digitale en hybride zorg en ondersteuning[2] (hierna: Platform) dat uit de IZA-afspraken voortkomt. Doelstelling van het Platform is om, volgens een gezamenlijk geaccepteerd proces, tot geëvalueerde digitale en hybride processen te komen. Met de Regeling wordt aangesloten op deze manier van evaluatie en toetsing, zodat waardebepaling op een uniforme wijze plaats kan vinden en de trajecten elkaar versterken en versnellen.

Daarbij dient de Regeling enerzijds als stimulans voor de implementatie en opschaling van bewezen digitale en hybride processen (de 'opschalingsroute'). Anderzijds draagt de Regeling ook bij aan het evalueren en monitoren van processen die (nog) niet door het Platform zijn geëvalueerd (de 'evaluatieroute').

Kernelementen van de Regeling en verhouding tot de Stimuleringsregeling E-health Thuis
De Regeling is ten dele gebaseerd op de Stimuleringsregeling E-health Thuis (hierna: SET-regeling) die in 2019 is gepubliceerd.[3] De SET-regeling is na de initiële publicatie meermaals gewijzigd, om deze beter te laten aansluiten op de beoogde

[2] Het Platform Transformatie naar digitale en hybride zorg en ondersteuning bestaat uit de IZA-partijen (Actiz, de Nederlandse GGZ, Federatie Medische Specialisten, InEen, Landelijke Huisartsen Vereniging, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra, Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, Patiëntenfederatie Nederland, Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Zelfstandige Klinieken Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en ZorgthuisNL)
[3] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-3524.html

beweging in het veld. Met de Regeling zijn de opgedane ervaringen en evaluatie van de SET-regeling in ogenschouw genomen.

De Regeling bevat in de kern drie routes:

1. Een 'opschalingsroute' voor aanbieders die digitale of hybride processen willen opschalen die al bewezen zijn, als onderdeel van het anders organiseren en transformeren van zorg en ondersteuning. Aanvragers van de opschalingsroute kunnen de geleerde lessen die ze opdoen met het implementeren en opschalen van de digitale of hybride processen te delen met sectorale kanalen, zoals een kennisinstituut of brancheverenigingof de Vindplaats.
2. De 'evaluatieroute' is eveneens gericht op het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen, maar in deze route gaat het nog niet om processen die op het 'pas toe of leg uit'-overzicht staan. Deze route wordt juist gehanteerd om er via evaluatie en waardebepaling achter te komen of deze op het 'pas toe of leg uit'-overzicht moeten komen.
3. De 'implementatiestart' is het ontwikkelen en implementeren van een strategie voor de inzet van digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning.

Het onderscheid tussen de opschalingsroute en de evaluatieroute is nieuw ten opzichte van de SET-regeling en moet onder meer bijdragen aan een meer uniforme wijze van evaluatie van projecten.

Opschalingsroute
Het overzicht zoals in het eerste lid van artikel 11 onder a beschreven wordt, staat gepubliceerd op de website van de RVO gepubliceerd en zal ten minste ieder kwartaal geactualiseerd zal worden op basis van de door het Platform beoordeelde processen. Het Platform een overzicht met bewezen digitale en hybride processen die kunnen bijdragen, het zogenaamde 'pas toe of leg uit'-overzicht op het Platform. Dit overzicht kan worden aangevuld met processen uit sectoren die (nog) niet binnen het Platform zijn vertegenwoordigd (zoals gehandicaptenzorg en jeugdzorg), conform dezelfde spelregels die het Platform hanteert.

Binnen de opschalingsprojecten geldt dat er gestreefd wordt naar optimalisatie van de implementatie (zowel inhoudelijk als schaal) en signalering van innovatie-gaps. Hiervoor kan gebruikgemaakt worden van onder meer monitoring van de implementatiegraad en van kennishiaten of onderzoeksvragen ter verdere verbetering van de waardebepaling. Overkoepelend zijn deze bijvoorbeeld te vinden op sectorspecifieke kenniskanalen zoals de Vilans Kennisbank Digitale Zorg voor de ouderen- en gehandicaptenzorg, evenals op de Vindplaats.

Evaluatieroute
De evaluatieroute is eveneens gericht op het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen, door het opschalen van de inzet van digitale of hybride processen. Doordat de processen in deze route echter nog niet op het 'pas toe of leg uit'-overzicht staan, ligt er in deze route een sterkere focus op evaluatie en waardebepaling. Aanvragers die deelnemen aan de evaluatieroute dragen zo bij aan het vergaren van kennis over de effectiviteit van toepassingen en zo kunnen deze processen, bij bewezen effectiviteit, uiteindelijk onderdeel worden van het 'pas-toe-of-leg-uit'-overzicht.

Implementatiestart
De ervaringen met de SET-regeling hebben geleerd dat voor sommige aanbieders het indienen van een subsidieaanvraag een te grote stap was. Bijvoorbeeld omdat

een gedragen visie over de bijdrage van digitale en hybride processen in het realiseren van organisatiedoelen ontbrak. Om deze organisaties te ondersteunen werd na enkele maanden met een visievormingssubsidie een optionele voorfase aan de SET-regeling toegevoegd. In de vorm van de 'implementatiestart' biedt ook de Regeling een soortgelijk optioneel voorportaal om randvoorwaarden te scheppen om tot een succesvol implementatie- en opschalingstraject te komen. Om te komen tot een succesvol opschalingsproject is het niet alleen belangrijk dat er sprake is van een gedragen visie, maar zijn ook andere aspecten van belang. De implementatiestart kan dan ook gebruikt worden activiteiten ten behoeve van:

- het vergroten van draagvlak bij en zeggenschap voor medewerkers en bij cliënten bij het innoveren en transformeren;
- inzichtelijk maken wat de inzet van specifieke digitale en hybride zorgprocessen voor de eigen organisatie kunnen betekenen;
- het opstellen van een plan van aanpak voor implementatie en opschaling van digitale en hybride zorgprocessen;
- het opzetten, versterken en verder professionaliseren van samenwerkingsverbanden (die bijdragen aan doelstellingen van de Regeling).

Ook bij de implementatiestart is het belangrijk dat aanbieders niet zelf het wiel opnieuw uitvinden, maar leren van andere organisaties. De implementatiestart dient, evenals bij de visievorming onder de SET, te leiden tot een concreet activiteitenplan. Dit activiteitenplan kan desgewenst gebruikt worden voor een toekomstige aanvraag voor een SIT-aanvraag bij de opschalingsroute of evaluatieroute.

De SET-regeling was gericht op aanbieders als aanvrager van de subsidie. Dit had als gevolg dat het voor bijvoorbeeld zorggroepen niet in alle situaties mogelijk was om subsidie aan te vragen. Aangezien er voor partijen als regionale eerstelijnsorganisaties een belangrijke rol is weggelegd voor het (ondersteunen bij het) implementeren van digitale of hybride zorgprocessen bij aanbieders strookte dat niet altijd met de praktijk. Daarom is hiervoor een wijziging aangebracht in de Regeling.

De mogelijkheid om bij de Regeling ook vanuit bijvoorbeeld een regionale eerstelijnsorganisatie of regionale werkgeversorganisatie aan te vragen maakt de Regeling ook toegankelijker voor kleine aanbieders, doordat zij niet zelf een individuele aanvraag hoeven in te dienen.

Bij de SET-regeling konden, conform artikel 27 van de algemene groepsvrijstellingsverordening, enkel clusterorganisaties subsidie ontvangen voor personele en administratieve kosten en overige kosten, zoals de aanschaf of lease van apparatuur. Andere deelnemers aan het innovatiecluster kwamen enkel in aanmerking voor opleidingssteun.

Doordat bij deze Regeling het ook mogelijk is om subsidie aan te vragen voor proces- en organisatie-innovatie, conform artikel 29 van de algemene groepsvrijstellingsverordening, kunnen bij samenwerkingsverbanden die gebruikmaken van deze route alle deelnemers aan het samenwerkingsverband steun ontvangen voor personele kosten en kosten van apparatuur. Hiermee wordt samenwerkingsverbanden meer opties geboden om een passende aanvraag in te dienen.

Gedurende de looptijd van de SET-regeling is de ondergrens van de SET-regeling verlaagd van € 125.000 naar € 50.000 subsidiabele kosten omdat de initiële ondergrens, in combinatie met de co-financieringseis, met name voor kleinere aanbieders, als een te hoge barrière werd ervaren. Met de Regeling is de ondergrens verlaagd tot € 25.000, om zo de toegankelijkheid van de Regeling verder te vergroten. Uit de resultaten van een door ZonMw uitgevoerde evaluatie van de SET -regeling die in werking was in verband met de uitbraak van COVID-19 is gebleken dat ook relatief lage subsidiebedragen (omvang tussen de € 25.000 en 50.000) tot succesvolle innovatie en implementatie kunnen leiden.[4]

Er is voor gekozen om ditmaal RVO als enige uitvoeringsorganisatie bij de Regeling te betrekken, zodat er sprake is van één landingspagina en loket voor aanvragers en geïnteresseerden in de Regeling.

Caribisch Nederland
De Regeling geldt niet voor Caribisch Nederland. De Regeling volgt de scope van het programma TAZ en hier is Caribisch Nederland geen onderdeel van.

Staatssteun
Voor de beantwoording van de vraag of een overheidsmaatregel ongeoorloofde staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) met zich meebrengt, moet een vijftal elementen cumulatief aanwezig zijn:

1. de begunstigde is een onderneming;
2. de maatregel is afkomstig van en toe te rekenen aan de Staat;
3. de maatregel levert de onderneming een economisch voordeel op;
4. de maatregel is selectief;
5. de maatregel leidt tot (potentiële) vervalsing van de mededinging en een ongunstige beïnvloeding van het intracommunautaire handelsverkeer.

Om te waarborgen dat er bij de subsidieverlening op grond van de Regeling geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun, komen de aanvragers enkel in aanmerking voor subsidie als zij voldoen aan de voorwaarden van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (hierna: algemene groepsvrijstellingsverordening) of de voorwaarden van de De-minimisverordening (Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (hierna: De-minimisverordening)).

Voor de Regeling wordt gebruik gemaakt van de artikelen 27, 29 en 31 van de algemene groepsvrijstellingsverordening, waarin steun voor innovatieclusters, proces- en organisatie-innovatie en opleidingssteun onder bepaalde voorwaarden verenigbaar worden verklaard met de interne markt en is vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting van artikel 108, derde lid, van het VWEU. In de artikelsgewijze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

[4] https://www.zonmw.nl/sites/zonmw/files/2023-08/SET-COVID-19-Evaluatierapprot.pdf

Er wordt ook gebruik gemaakt van de De-minimisverordening waardoor er bij de subsidie voor de implementatiestart niet aan alle criteria van artikel 107, eerste lid, van het VWEU wordt voldaan.

Administratieve lasten
Bij het opstellen van deze Regeling is getracht om de eisen met betrekking tot de aanvraag en de verantwoording zo te formuleren dat deze zo min mogelijk administratieve lasten meebrengen voor de aanvragers.

Uitvoering
De Regeling wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in mandaat namens de minister voor LZS.

Consultatie
In de aanloop naar de totstandkoming van de Regeling is overleg gevoerd met meer dan veertig organisaties die ervaring kennis of belangstelling hebben met de inzet van digitale en hybride processen in zorg en ondersteuning.

2. Artikelsgewijs

Artikel 1 Definitiebepaling
Artikel 1 bevat de definities die van belang zijn voor de Regeling. Een aantal begripsbepalingen wordt hieronder nader toegelicht.

De-minimisverordening en algemene groepsvrijstellingsverordening
Voor delen van de subsidie die verstrekt wordt in het kader van de Regeling is er mogelijk sprake van staatssteun. Daarom wordt op onderdelen toepassing gegeven aan de De-minimisverordening en de algemene groepsvrijstellingsverordening. Zie ook het onderdeel staatssteun hierboven.

Digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning
In de Regeling betreft het processen waarin zorg of ondersteuning aan cliënten geleverd wordt, waarbij er gebruikgemaakt wordt van een digitale toepassing. Processen kunnen volledig digitaal of deels digitaal worden uitgevoerd. Als een proces van zorg of ondersteuning deels digitaal en deels fysiek aangeboden zorg en ondersteuning betreft, spreken we over een hybride proces.

Voorbeelden van digitale processen zijn de inzet van beeldzorg, platforms ten behoeve van begeleiding op afstand en wondzorg op afstand.

Voorbeelden van toepassingen die ingezet kunnen worden in hybride processen zijn het gebruik van een medicijndispenser, de inzet van slim incontinentiemateriaal en het gebruik van meetapparatuur voor telebegeleiding.

Innovatiecluster
Voor de precieze omschrijving en invulling van een innovatiecluster wordt verwezen naar artikel 2, onderdeel 92, van de algemene groepsvrijstellingsverordening. In de zin van de Regeling kan daarbij de volgende toelichting worden gegeven. Innovatieclusters bestaan uit verschillende organisaties die in een bepaalde sector en regio actief zijn en die tot doel hebben digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning te stimuleren en daarbij ook kennis uit te wisselen. Dit is een netwerk van ten minste één aanbieder van zorg en ondersteuning en één inkoper van zorg en ondersteuning (zorgverzekeraar, gemeente of zorgkantoor). Bij voorkeur sluiten

CONCEPT

ook één of meerdere andere aanbieders van ondersteuning of zorg en een tweede of derde inkoper aan bij het netwerk. Dit netwerk kan tevens bestaan uit (vertegenwoordiging van) de eindgebruikers, zoals cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers, en/of leveranciers.

Binnen het innovatiecluster treedt de *clusterorganisatie* op als facilitator en vertegenwoordiger van het cluster. Dit moet een aanbieder van ondersteuning of zorg zijn. Een reeds bestaand netwerk kan ook een innovatiecluster zijn.

Enkel door het innovatiecluster kan de activiteit *investering in of exploitatie van een innovatiecluster* worden uitgevoerd. Dat zijn activiteiten die volgen uit de algemene groepsvrijstellingsverordening, namelijk: de bouw of het upgraden van een innovatiecluster als bedoeld in artikel 27, vijfde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening of de exploitatie van een innovatiecluster als bedoeld in artikel 27, zevende lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Voor subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster moet, naast aan de voorwaarden die volgen uit de algemene groepsvrijstellingsverordening, in voldoende mate voldoen aan de criteria als genoemd in de Bijlage van de Regeling. Een voorbeeld daarvan is dat van innovatieclusters optimale regionale afstemming en samenwerking wordt gevraagd. Van alle deelnemers aan het innovatiecluster wordt verwacht dat zij een zo open mogelijke houding in de samenwerking met elkaar en met andere innovatieclusters en VWS innemen, gezien de maatschappelijke opgaven die in het geding zijn.

Implementatiestart
De implementatiestart is bedoeld voor aanbieders en samenwerkingsverbanden die nog niet klaar zijn voor een evaluatie- of opschalingsproject. De implementatiestart behelst activiteiten die bijdragen aan het creëren van de juiste randvoorwaarden om digitale en hybride processen succesvol te implementeren en op te schalen. Hiertoe behoren het opstellen van een gedragen visie op de inzet van digitale en hybride processen, het inzichtelijk maken wat er nodig is om specifieke digitale of hybride processen succesvol in de eigen organisatie te implementeren en wat deze processen kunnen bijdragen en het vergroten van draagvlak bij en zeggenschap voor medewerkers en bij cliënten bij het innoveren en transformeren. Evenals het opstellen van een plan van aanpak voor implementatie en opschaling van digitale en hybride zorgprocessen en het opzetten, versterken en verder professionaliseren van samenwerkingsverbanden (die bijdragen aan doelstellingen van de Regeling).

Proces- en organisatie-innovatie
Het implementeren en opschalen van digitale of hybride processen door een aanbieder of samenwerkende aanbieders. De implementatie van deze processen dient te leiden tot een sterke verbetering, bijvoorbeeld door aanzienlijke veranderingen in technieken, van het zorg- en ondersteuningsproces en draagt bij aan ofwel het realiseren van arbeidsbesparing dan wel het stimuleren van langer zelfstandig thuis wonen.

Zorg en ondersteuning
Er is gekozen voor een zo breed mogelijke definitie waardoor het mogelijk wordt om aanbieders van verschillende vormen van zorg en ondersteuning de mogelijkheid te geven om subsidie aan te vragen. Dit sluit aan bij de brede reikwijdte van het programma TAZ.

Artikel 2 Toepasselijkheid Kaderregeling
Met dit artikel wordt de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS van toepassing verklaard op de subsidies verstrekt in het kader van de Regeling met uitzondering van artikel 10.1 daarvan. Dit maakt het mogelijk om ook subsidies onder de €125.000 te verlenen voor de implementatiestart.

Artikel 3 Doel van de Regeling
In dit artikel is het doel van de Regeling beschreven. Hierbij geldt dat projecten aan ten minste één van de twee doelstellingen uit het eerste lid dienen te voldoen. Een project gericht op bijvoorbeeld intramurale zorg moet dus aansluiten op het doel substantieel minder en/of effectiever inzetten van zorg- en ondersteuningsmedewerkers (sub a), aangezien dit niet aansluit op de doelstelling langer zelfstandig thuis wonen (sub b).

Het doel wordt nader ingekleurd in het tweede lid door te bepalen dat dit doel kan worden bereikt door:

1. het op grotere schaal toepassen van digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning, uitgedrukt in aantallen cliënten, mantelzorgers of zorg- en ondersteuningsmedewerkers;
2. het structureel inbedden van het gebruik van digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning in de reguliere werkprocessen voor zorg en ondersteuning, al dan niet door aanpassing van die processen of het opleiden van zorg- en ondersteuningsmedewerkers;
3. het organiseren van een duurzame wijze van borging van digitale of hybride zorgprocessen in inkoop- en contractafspraken met inkopers.

Als voorbeeld kan hierbij gedacht worden aan het anders organiseren van het zorgproces rondom medicijnaanreiking in de wijkverpleging. Hierbij kunnen thuiswonende cliënten met behulp van een automatische medicijndispenser medicatie aangereikt krijgen, in plaats van dat men een thuiszorgmedewerker over de vloer krijgt voor de toediening van hun medicijnen. Dit kan de zelfstandigheid en eigen regie van cliënten verhogen, en daarmee bijdragen aan langer zelfstandig thuis blijven wonen.

Een ander voorbeeld is hybride continentiezorg in de intramurale zorg, waarbij slim incontinentiemateriaal kan worden ingezet bij cliënten die niet of matig mobiel zijn. Doordat sensoren in het incontinentiemateriaal aan kunnen geven wanneer het materiaal vervangen moet worden, zijn er onder andere minder onnodige verschoningen nodig.

Daarmee dient elke aanvraag dus bij te dragen aan ten minste één van de doelstellingen van het eerste lid op een wijze zoals beschreven in het tweede lid. Deze biedt aanvragers desalniettemin voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan hun projecten gezien de brede wijze waarop zij zijn geformuleerd. Daarmee wordt voldaan aan de doelstelling van de Regeling om het initiatief en de keuze voor de wijze waarop innovatie wordt vormgegeven bij het veld te laten.

Artikel 4 Subsidiabele activiteiten
De minister kan op basis van dit artikel subsidie verstrekken voor vier typen activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen zoals geformuleerd in artikel 3. Dit zijn:

a. de investering in of exploitatie van een innovatiecluster;
b. proces- en organisatie-innovatie;
c. opleidingsactiviteiten;
d. implementatiestart.

Drie van deze activiteiten zijn gedefinieerd in de algemene groepsvrijstellingsverordening, te weten het investeren in of exploiteren van een innovatiecluster, proces- en organisatie-innovatie en de opleidingsactiviteiten. Subsidie kan dan ook alleen verstrekt worden als de voorgestelde activiteiten binnen de relevante kaders en definities van de algemene groepsvrijstellingsverordening vallen. Deze werkwijze is grotendeels gelijk aan die van de SET-regeling voor wat betreft de innovatieclusters en de opleidingsactiviteiten. Hierbij dient wel opgemerkt dat er in het kader van de recente wijziging van de algemene groepsvrijstellingsverordening een mogelijke activiteit is toegevoegd. Dit betreft de mogelijkheid om andere partijen dan de eigenaar van het innovatiecluster te subsidiëren als zij het innovatiecluster exploiteren. Aangezien deze mogelijkheid is gecreëerd bij de wijziging van de algemene groepsvrijstellingsverordening is deze ook hier overgenomen.

Er zijn ten opzichte van de eerder SET-regeling twee activiteiten toegevoegd, de eerste betreft de mogelijkheid tot proces- en organisatie-innovatie zoals opgenomen in artikel 29 van de algemene groepsvrijstellingsverordening. Dit biedt de mogelijkheid voor aanvragers om innovatieve processen in hun bedrijfsvoering te implementeren ter verbetering van de processen of organisatie.

Vanuit de algemene groepsvrijstellingsverordening geldt er een algemene beperkte steunintensiteit voor proces en organisatie-innovatie van 50% voor kmo's en 15% voor grote ondernemingen. Daarnaast geldt er de aanvullende voorwaarde voor grote ondernemingen dat er een daadwerkelijke samenwerking is met kmo's. Het is op basis van de algemene groepsvrijstellingsverordening dan ook niet mogelijk voor grote ondernemingen om voor deze activiteit individueel subsidie aan te vragen. Wel is dit mogelijk voor kmo's of grote ondernemingen als onderdeel van een samenwerkingsverband met kmo's (zie ook *artikel 5 Subsidieaanvrager*) hierna.

De laatste nieuwe activiteit waarvoor subsidie verstrekt kan worden betreft de implementatiestart. Deze is niet gedefinieerd in de algemene groepsvrijstellingsverordening. Zoals aangegeven in de algemene toelichting en bij de definitiebepaling betreft dit het verrichten van activiteiten die de randvoorwaarden scheppen om tot een succesvol implementatie- en opschalingstraject te komen.

Artikel 5 Subsidieaanvrager
De minister kan subsidie verstrekken aan drie verschillende typen aanvragers. Dit zijn de clusterorganisatie, de penvoerder van een samenwerkingsverband of een individuele aanbieder.

Een clusterorganisatie betreft de rechtspersoon die eigenaar is van een innovatiecluster. Dit is de enige partij die in het kader van de algemene groepsvrijstellingsverordening in aanmerking komt om investeringssteun te ontvangen. Dit is dan ook het enige type aanvrager dat hiervoor in kader van de Regeling in aanmerking komt. Daarnaast is het voor een clusterorganisatie als zodanig mogelijk om exploitatiesteun aan te vragen. Dit is logisch voor de gevallen waarin de eigenaar van het innovatiecluster ook de exploitant is.

Afgezien hiervan is ervoor gekozen om een aanvraag door een clusterorganisatie verplicht vergezeld te laten gaan van een aanvraag in het kader van opleidingsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 31 algemene groepsvrijstellingsverordening. Om tot succesvolle transformatie van zorg- en ondersteuningsprocessen te komen, is enkel de aanschaf van technologie of het

CONCEPT

anders inrichten van een proces immers niet voldoende. Het opleiden van medewerkers is essentieel om tot daadwerkelijke verandering te komen en de transformatie ook op de langere termijn te borgen.

Een en ander neemt niet weg dat het voor een clusterorganisatie in beginsel mogelijk is om, waar dit een aanbieder betreft, een individuele aanvraag in te dienen op basis van onderdeel c.

Het tweede type aanvrager betreft de penvoerder van een samenwerkingsverband. Dit kan een aanbieder zijn of een rechtspersoon zonder winstoogmerk (zie ook artikel 11 Voorwaarden en weigeringsgronden). De penvoerder staat het vrij om voor het samenwerkingsverband een aanvraag in te dienen voor opleidingsactiviteiten, proces- en organisatie-innovatie of de implementatiestart. In het geval van een aanvraag door een penvoerder is het mogelijk dat er bij verschillende activiteiten, verschillende deelnemers van het samenwerkingsverband participeren. Zo zou het mogelijk zijn dat een aanvraag voor opleidingsactiviteiten slechts bedoeld is voor het personeel van een deel van de aanvragers.

Ten slotte wordt de mogelijkheid geboden voor individuele aanbieders om een aanvraag in te dienen voor opleidingsactiviteiten, procesinnovatie, de exploitatie van een innovatiecluster of implementatiestart. De Regeling heeft als één van de hoofddoelen het bevorderen van de samenwerking in het zorgveld. Zodat organisaties van elkaar leren en niet zelf het wiel opnieuw uit hoeven te vinden bij het implementeren en opschalen van digitale en hybride zorgprocessen. Het is daarom in beginsel, afgezien van de implementatiestart die als verkenning van de mogelijkheden beoogd is, niet de bedoeling dat er individuele aanvragen ingediend worden. Er kunnen zich echter omstandigheden voordoen waardoor dit desalniettemin noodzakelijk of gewenst blijkt. Zodoende is besloten om de mogelijkheid niet geheel uit te sluiten. Daarbij is beoogd om met de verplichting een verklaring van de zorginkoper over te leggen (artikel 9, derde lid) om te zorgen voor inbedding van de activiteiten in een breder geheel. Daarnaast dient, conform de beoordelingscriteria, in het activiteitenplan toegelicht te worden op welke wijze er, buiten de subsidieaanvraag om, samenwerking plaatsvindt met andere aanbieders.

Artikel 6 Subsidiabele kosten

De kosten die op grond van de Regeling gesubsidieerd kunnen worden, zijn gebaseerd op de kosten die beschreven worden in de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Bij investering in of exploitatie van een innovatiecluster gaat het om de kosten opgenomen in artikel 27, vijfde en achtste lid, algemene groepsvrijstellingsverordening. Hierin zijn de volgende kosten opgenomen.

1. Voor wat betreft de investering in het innovatiecluster: de kosten van de investeringen in immateriële en materiële activa.
2. Voor wat betreft de exploitatie van het innovatiecluster: de personeelskosten en administratieve kosten (met inbegrip van de algemene kosten) met betrekking tot:
    a. het aansturen van het cluster ter bevordering van samenwerking, informatiedeling en het verschaffen of toeleiden van gespecialiseerde en op maat gemaakte zakelijke ondersteuningsdiensten;
    b. de marketing van het cluster om nieuwe ondernemingen of organisaties aan te trekken en de zichtbaarheid te verhogen;
    c. het beheer van de faciliteiten van het cluster, de organisatie van opleidingsprogramma's, workshops en conferenties ter

ondersteuning van kennisdeling, netwerking en transnationale samenwerking.

Onder de kosten van de investeringen in immateriële en materiële activa wordt de aanschaf of lease van apparatuur ten behoeve van digitale en hybride processen verstaan, evenals de aan deze apparatuur gerelateerde kosten, zoals software, licenties en abonnementen.

Bij proces- en organisatie-innovatie gaat het om de kosten zoals opgenomen in artikel 29, derde lid, algemene groepsvrijstellingsverordening, te weten:

a. personeelskosten;
b. kosten van apparatuur en uitrusting, gebouwen en gronden voor zover en zolang zij worden gebruikt voor het project;
c. kosten van contractonderzoek, kennis en octrooien die op arm's length worden verworven bij of waarvoor een licentie wordt verkregen van externe bronnen;
d. bijkomende algemene kosten en andere exploitatiekosten, waaronder die voor materiaal, leveranties en dergelijke producten, die rechtstreeks uit het project voortvloeien.

Bij opleidingsactiviteiten gaat het om de kosten zoals opgenomen in artikel 31, derde lid, te weten:

a. de personeelskosten van de opleiders, voor de uren dat de opleiders aan de opleiding deelnemen;
b. rechtstreeks met het opleidingsproject verband houdende operationele kosten van opleiders en deelnemers aan de opleiding, zoals reiskosten, accommodatiekosten, materiaal en benodigdheden die rechtstreeks met het project verband houden, de afschrijving van werktuigen en uitrusting voor zover deze uitsluitend voor het opleidingsproject worden gebruikt;
c. kosten van adviesdiensten met betrekking tot het opleidingsproject;
d. de personeelskosten van de deelnemers aan de opleiding en algemene indirecte kosten (administratieve kosten, huur, algemene vaste kosten), voor de uren dat de deelnemers de opleiding bijwonen.

Voor wat betreft implementatiestart wordt niet aangesloten bij de algemene groepsvrijstellingsverordening, maar deze subsidie wordt uitsluitend verleend als dit in overeenstemming is met de de-minimisverordening. Bij activiteiten in het kader van de implementatiestart, zoals beschreven in de algemene toelichting, is ervoor gekozen om slechts aan te merken als kosten:

- personeelskosten (intern);
- kosten voor het verstrekken van advies en procesbegeleiding door kennisinstellingen of door onafhankelijke adviesorganisaties.

In het tweede lid is bepaald dat voor de personeelskosten geldt dat het uurtarief de tarieven zoals genoemd in de Handleiding Overheidstarieven (hierna: HOT) niet mag overschrijden. Deze tarieven gelden voor de inzet van zowel interne als externe medewerkers.

Het derde lid bepaalt dat de minister in bijzondere gevallen kan afwijken van het tweede lid, waardoord de aanvrager hogere tarieven kan hanteren, bijvoorbeeld voor een bijzondere spreker op een training. De aanvrager dient dit te motiveren in de aanvraag. Bij de beoordeling van de aanvraag zal dan worden bekeken hoe deze uitgaven zich verhouden tot de overige kosten (doelmatigheid).

Artikel 7 Hoogte van de subsidie

In dit artikel wordt bepaald wat de maximale bedragen aan verleende subsidie kunnen zijn en wat de maximale percentages aan subsidiabele kosten zijn. Hierbij

geldt de noodzaak om te voldoen aan de maximale steunintensiteit zoals opgenomen in de algemene groepsvrijstellingsverordening.

In afwijking van de algemene groepsvrijstellingsverordening is het voor de investering in of exploitatie van een innovatiecluster en bij opleidingsactiviteiten niet mogelijk om de steunintensiteit te verhogen tot meer dan 50%. Uit ervaring met de SET-regeling blijkt dat slechts bij een zeer beperkt aantal aanvragen gebruikgemaakt is van de mogelijkheid tot het verhogen van de steunintensiteit, waarbij dit beperkte gebruik niet opweegt tegen de complexiteit die het toevoegt aan de Regeling en de extra uitvoeringslast die deze mogelijkheid meebrengt bij het uitvoeren van de Regeling.

Daarnaast geldt dat de kosten voor apparatuur maximaal 20% van de totale subsidiabele kosten mogen bedragen. Doel van de Regeling is immers het transformeren en anders organiseren van zorg- en ondersteuningsprocessen. Deze andere manier van werken vraagt om meer dan enkel de inzet van technologie, maar onder andere ook om cultuurverandering, het anders inrichten van processen en opleiding van medewerkers. Het is daarom niet de bedoeling dat aanvragen alleen apparatuur betreffen of dat de kosten voor apparatuur niet in verhouding staan tot de transformatie die de Regeling beoogt te stimuleren.

In afwijking van de Kaderregeling geldt voor subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster en opleidingsactiviteiten, proces- en organisatie-innovatie en opleidingsactiviteiten een ondergrens van € 25.000 in plaats van € 125.000. Het maximumbedrag voor deze activiteiten tezamen is gesteld op € 750.000. Voor de implementatiestart geldt een maximumbedrag aan subsidie van € 25.000.

Artikel 8 Subsidieplafond

Voor de Regeling is 110 miljoen euro beschikbaar voor de aanvragen tot verlening van subsidie die in de jaren 2024 en 2025 worden aangevraagd en voor de gehele periode waarin de activiteiten kunnen plaatsvinden. De subsidieplafonds die nu benoemd worden in de Regeling betreffen het beschikbare kasbudget voor 2024 en 2025.

Als verdeelregel is gekozen voor het systeem van 'wie het eerst komt, het eerst maalt', een verdeling op volgorde van binnenkomst van de (complete) aanvragen op basis van de score op de beoordelingscriteria van de bijlage. Als blijkt dat het beschikbare subsidiebudget is uitgeput, zal een aanvraag moeten worden afgewezen.

Als het subsidieplafond wordt bereikt en de volgorde van binnenkomst van een aantal aanvragen niet vast te stellen is, zal, in lijn met artikel 2.3, eerste lid, onder b, van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, voor deze aanvragen loting worden gebruikt als aanvullende verdeelmethode. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als er op één dag meerdere aanvragen binnenkomen per post en door het verlenen van al deze aanvragen het plafond zou worden overschreden. Alleen complete aanvragen die voldoen aan de subsidievoorwaarden maken onderdeel uit van de loting.

Artikel 9 Subsidieaanvraag

Het formulier voor het aanvragen van subsidie is te vinden op de website van RVO. Hier zijn ook modellen beschikbaar voor het activiteitenplan, de begroting en de gevraagde overeenkomst dan wel verklaring van samenwerking.

Artikel 10 Advies

Aanvragen worden door de uitvoeringsorganisatie RVO beoordeeld. Bij aanvragen boven de € 125.000 wordt daarnaast ook een adviescommissie ingezet voor de beoordeling van de aanvraag. Bij de beoordeling door de adviescommissie worden de beoordelingscriteria als genoemd in de Bijlage van de Regeling gehanteerd.

Artikel 11 Voorwaarden en weigeringsgronden
In het eerste lid wordt beschreven dat de digitale of hybride processen die worden ingezet om de zorg en/of ondersteuning anders te organiseren ofwel op het overzicht bewezen innovaties dienen te staan (de 'opschalingsroute') dan wel door ten minste drie aanbieders bij ieder van die aanbieders op minimaal twintig cliënten, mantelzorgers en/of zorg- en ondersteuningsmedewerkers ingezet worden en daaruit blijkt dat deze processen een substantiële impact kunnen hebben op de doelen uit de Regeling (de 'evaluatieroute'), zie in dat kader ook de algemene toelichting.

Het tweede lid bepaalt dat niet in aanmerking voor subsidie op grond van de Regeling komen activiteiten die primair gericht zijn op de uitwisseling van gegevens. De Wet elektronische gegevensuitwisseling zorg (Wegiz) en de Meerjarenagenda Wegiz dienen als belangrijke instrumenten om te komen tot elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Het is niet de bedoeling om met de Regeling deze initiatieven te doorkruisen.

Het derde lid en vierde lid stellen voorwaarden aan de samenstelling van respectievelijk innovatieclusters en samenwerkingsverbanden waarvoor een aanvraag kan worden ingediend. Dit is gedaan om te zorgen voor een goede inbedding en borging van de initiatieven waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Een innovatiecluster waarvoor subsidie wordt aangevraagd dient zodoende te bestaan uit tenminste een inkoper en een aanbieder. De bedoeling van de verplichting om ook een inkoper in het innovatiecluster op te nemen, afgezien van de aanbieder die uiteraard nodig is om de digitale of hybride processen te implementeren, is om betrokkenheid te bevorderen. Hiermee wordt ook beoogd te verzekeren dat er voldoende vertrouwen is dat het bewuste digitale of hybride proces waarvoor subsidie wordt aangevraagd afdoende bijdraagt aan de zorg in de regio en dat ook na afloop van de subsidieperiode de inzet hiervan geborgd wordt.

Een vergelijkbare redenering is van toepassing op de verplichting om meerdere aanbieders te verplichten bij een aanvraag door samenwerkingsverbanden samen aan te vragen met inkopers. Daarnaast geldt voor samenwerkingsverbanden waarbij de penvoerder geen aanbieder is dat de aanvullende verplichte aansluiting van aanbieders voortkomt uit de eerder bevindingen met de SET-regeling, waarbij de mogelijkheden voor onder meer regionale eerstelijnsorganisaties om aan te vragen beperkt waren. Deze mogelijkheid is nu wel gecreëerd. Ter verzekering van het feit dat het digitale of hybride processen betreft die breed gedragen worden door aanbieders, en dat de penvoerder een partij is die gedragen wordt in de regio, dient een dergelijk samenwerkingsverband bij de aanvraag ten minste vijf aanbieders te bevatten.

Het vijfde lid bepaalt ten slotte dat aanvragen voor de opschalings- en evaluatieroute, proces- en organisatie-innovatie en opleidingsactiviteiten in voldoende mate dienen te voldoen aan de beoordelingscriteria in de Bijlage van de Regeling. Dat geldt evenzo voor het activiteitenplan dat bij de aanvraag moet worden gevoegd. Dit zorgt ervoor dat er een hoge kwaliteit aan initiatieven wordt ontplooid, passend bij de doelstellingen van de Regeling, en werkte in de SET-Regeling ook naar behoren.

CONCEPT

In het zesde lid is bepaald dat de aanvraag in ieder geval wordt afgewezen als deze niet voldoet aan de voorwaarden in de Regeling en de bepalingen uit de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS die van toepassing zijn.

Er kan slechts eenmaal subsidie aangevraagd worden voor dezelfde activiteiten. Als een subsidie voor dezelfde activiteiten op grond van deze of een andere regeling is verstrekt, wordt de aanvraag gebaseerd op de Regeling afgewezen. Er kan slechts eenmaal een subsidieaanvraag voor de activiteit implementatiestart worden gedaan. Wel is het mogelijk om eerst een aanvraag implementatiestart en daarna voor evaluatie/opschalingsroute in te dienen.

Wanneer het bij een aanvraag om een subsidie voor investering in of exploitatie van een innovatiecluster of het om opleidingsactiviteiten gaat, wordt de aanvraag afgewezen als de voorwaarden van de algemene groepsvrijstellingsverordening niet worden nageleefd Algemene eisen uit de algemene groepsvrijstellingsverordening zijn in ieder geval:

- er mag geen sprake zijn van ongeoorloofde cumulatie als bedoeld in artikel 8 van de algemene groepsvrijstellingsverordening; er mag geen sprake zijn van een onderneming in moeilijkheden als bedoeld in artikel 2, achttiende lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;
- de activiteiten mogen niet zijn aangevangen voordat de aanvraag is ingediend, omdat daarmee het stimulerend effect als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening ontbreekt;
- er mag geen strijd zijn met enige andere bepalingen uit de algemene groepsvrijstellingsverordening, in het bijzonder de artikelen 27, 29 en 31 van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

De subsidie voor de activiteit implementatiestart wordt uitsluitend verleend als dit in overeenstemming is met de De-minimisverordening. Een subsidieontvanger is daarom verplicht een de-minimisverklaring bij de aanvraag te overleggen.

Artikel 12 Verplichtingen
Naast de verplichtingen uit hoofdstuk 5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, moet de subsidieontvanger de inkoper die genoemd wordt in de verklaring, bedoeld in artikel 8, tweede lid, gedurende de hele subsidieperiode betrekken ten behoeve van de borging van het project.

Daarnaast dient de subsidieontvanger actief deel te nemen aan kennisdeling. Deelnemers aan de opschalingsroute zullen de geleerde lessen die ze opdoen met het implementeren en opschalen van de digitale of hybride processen delen met sectorale kanalen, zoals een kennisinstituut of brancheverenigingof de Vindplaats. Deelnemers aan de evaluatieroute dienen de uitkomsten ook te delen met de Vindplaats en/of sectorale kanalen, zoals een kennisinstituut of brancheverenigingen.

Als subsidie wordt ontvangen voor activiteiten met betrekking tot digitale of hybride processen van zorg en ondersteuning, zoals bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder b, dient de subsidieontvanger een evaluatieonderzoek uit te voeren waarvan de uitkomst bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie zal worden overgelegd conform een door de minister vastgesteld formulier. Aanbieders dienen gedurende het project naar de impact van de digitale of hybride processen op een uniforme manier evaluatieonderzoek te verrichten, zodat de resultaten onderling vergelijkbaar zijn. Dit vindt plaats door middel van waardebepaling in de praktijk. Op de RVO-website worden hiervoor spelregels geplaatst in samenwerking met het Platform Transformatie naar digitale en hybride zorg en ondersteuning. Om te

voldoen aan de spelregels kan bijvoorbeeld gebruikgemaakt worden van de door Vilans ontwikkelde 'Waardewaaier'-methodiek[5] of het onderzoeksmodel 'Weten Wat Werkt' van de Technologie & Zorg Academie en Digital Health Center.[6] De waardebepaling wordt bij voorkeur met betrokkenheid van een onafhankelijk kennisinstelling, zoals practoraten, lectoraten, universiteiten, academische werkplaatsen en de landelijk kennisinstituten, verricht.

Verder dient de subsidieontvanger mee te werken aan de monitoring van de voortgang van de beoogde tussen- en eindresultaten zoals opgenomen in de aanvraag.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan de subsidie lager of op nihil worden vastgesteld als de subsidieontvanger niet aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen voldoet.

Artikel 13 Aanvraagtermijn subsidievaststelling
Een aanvraag tot vaststelling van de subsidie voor subsidies van meer dan € 125.000 wordt ingediend binnen 22 weken na de datum waarop de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, uiterlijk moeten zijn verricht.

Artikel 14 Hardheidsclausule
De Regeling bevat een hardheidsclausule. Dat betekent dat de minister een of meer bepalingen van de Regeling buiten toepassing kan laten of daarvan kan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang dat de desbetreffende bepaling beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 15 Inwerkingtreding en vervaldatum
De Regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte in de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst. Daarmee wordt afgeweken van de systematiek van vaste verandermomenten voor regelgeving, die inhoudt dat ministeriële regelingen met ingang van de eerste dag van elk kwartaal in werking treden en minimaal twee maanden voordien bekend worden gemaakt. Dat kan in dit geval worden gerechtvaardigd, omdat de doelgroep gebaat is bij spoedige inwerkingtreding en de concept-regeling reeds ter internetconsultatie is voorgelegd. De Regeling vervalt met ingang van 31 december 2028.

de Minister voor Langdurige Zorg
en Sport,

C. Helder

[5] https://www.vilans.nl/kennis/waardewaaier-waardebepaling-voor-digitale-zorg
[6] https://tza-twente.nu/projecten/de-meerwaarde-van-dataverzamelingsproject-weten-wat-werkt-samen-vooruit/